

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Bohumín,
Revoluční 529**

Revoluční 529, 735 81 Bohumín

Identifikátor školy: 600 016 668

Zřizovatel: MŠMT ČR Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana

Školský úřad Karviná, Mírová 1429, 735 06 Karviná

Termín konání orientační inspekce: 21. - 24. březen 2000

Čj.	146 124/00-5057
------------	------------------------

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu orientační inspekce ve Střední odborné škole a Středním odborném učilišti, Bohumín, Revoluční 529 (dále jen SOŠ a SOU Bohumín), byla na základě výsledků hospitační činnosti hodnocena kvalita vzdělávání v denním studiu školou realizovaných studijních oborů v těchto vybraných vyučovacích předmětech: **matematika, ekonomika, pedagogika, obchodní provoz, technologie odborných předmětů, český jazyk a literatura**, posouzena byla také kvalita **odborného výcviku**. Při hodnocení byly sledovány tyto atributy: plánování a příprava výuky, podmínky výuky v členění na podmínky materiální, psychohygienické a personální, formy a metody výuky, motivace a hodnocení a interakce a komunikace.

Matematika

Časová týdenní dotace vyučovacích hodin matematiky, která je ve sledovaných třídách studijních oborů volitelným maturitním předmětem, koresponduje s učebními plány. Členění učiva v tematických plánech odpovídá platným učebním osnovám. Nepochází k obsahové duplicitě, výuka v jednotlivých ročnících je kontinuální. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání daného učebního oboru a aktuálnímu složení tříd. Tomu odpovídá i bezprostřední příprava odborně i pedagogicky způsobilých učitelů matematiky ve škole. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Výuka probíhá v běžných kmenových učebnách, které vyhovují hygienickým normám. Učebny jsou vybaveny starším školním nábytkem, estetická výzdoba je na dobré úrovni. V hodinách zaměřených na procvičování matematických příkladů byla využita pro urychlení zápisů a pro názorné zobrazení geometrických úloh didaktická technika a vyučujícími písemně zpracovaná zadání. Žáci též pracovali se sbírkou příkladů.

Hodiny měly většinou formu hromadného vyučování, některé jejich části byly věnovány skupinové výuce, řídily se jasnými organizačními pokyny. Obtížnost procvičovaných příkladů byla podmíněna stanovenými cíli. Žákům bylo umožněno pracovat individuálním tempem. Vyučovací čas byl efektivně využit. Vyučující věnovali patřičnou pozornost matematickému postupu řešení příkladů a správné interpretaci učiva. Při výuce byl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení, byly uplatňovány kooperativní techniky učení. Dostatečný důraz nebyl kladen na správnou úpravu matematických zápisů na tabuli a do sešitů.

V některých hodinách chyběla vstupní motivace, v jiných byli žáci motivováni opakováním učiva a hodnocením jejich znalostí. Zvolené otázky byly zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí. Zkoušení mělo charakter vytváření zpětné vazby. Hodnocení výkonu bylo objektivní a spravedlivé, obsahovalo analýzu chyb. Při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc a byli vedeni k sebekontrolě, byly respektovány jejich individuální dispozice. V některých hodinách chybělo využití mezipředmětových vztahů, ne vždy byly uváděny příklady z praxe v řadě případů scházelo závěrečné zhodnocení výkonu žáků.

Spolupráce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy probíhala podle známých pravidel v příznivé atmosféře. Dohodnutá pravidla komunikace byla akceptována, komunikační schopnosti žáků však nebyly dostatečně rozvíjeny. Nežádoucí projevy chování žáků nebyly pozorovány.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako vynikající, personální podmínky vzhledem k odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících jsou hodnoceny rovněž jako vynikající, materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako dobré. Organizace, formy a metody výuky, účinnost motivace, způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu, spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkové hodnocení kvality výuky matematiky je velmi dobré.

Odborný výcvik

Časová dotace hodin odborného výcviku u studijních oborů odpovídá časové dotaci dané učebními plány těchto oborů. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání učebních oborů v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí. Perspektivní a bezprostřední příprava mistrů odborného výcviku je v souladu s učebními osnovami.

Někteří mistři odborného výcviku nespĺňují požadovanou pedagogickou způsobilost, tato skutečnost však nemá negativní vliv na kvalitu výuky. Odborný výcvik je vyučován ve vhodných prostorách učňovských dílen školy a na provozních pracovištích podniků a obchodních firem, s nimiž má škola uzavřené smlouvy. V těchto pracovištích probíhá výuka pod vedením instruktorů, kteří spolupracují s mistry odborného výcviku a zodpovídají za výuku přidělené učební skupiny. Vybavení odborných pracovišť je na požadované úrovni. Pracovní prostředí odpovídá hygienickým normám, je podnětné a estetické.

Struktura učebního dne odpovídá věku žáků a výukovým cílům, které jsou v průběhu pracovního dne sledovány. Organizační pokyny jsou jasné, žáci se jimi řídí. Je využíváno rozmanitých výukových metod, pamatováno je na opakování teoretických poznatků, vysvětlování pracovních postupů, demonstraci, opakování technologických postupů, samostatnou práci žáků prováděnou s pomocí pedagogů. Organizace výuky umožňuje žákům pracovat individuálním tempem. Ve výuce jsou zohledňovány individuální potřeby a schopnosti žáků. Při individuálních nebo skupinových aktivitách je vytvořen prostor pro aktivní učení. Žáci v kontaktu s vyučujícím běžně vyjadřují vlastní názor. Pracovní čas je efektivně využíván.

Účinnost motivace podporují vstupní motivační metody, seznámení s cílem pracovního programu nebo nácvik odborných dovedností. Jsou využívány motivační výzvy formou přípravy na soutěže odborných dovedností. V úvodní části pracovního dne jsou prověřovány výchozí znalosti a dovednosti žáků. Výsledky učení jsou pravidelně hodnoceny. Hodnocení výkonu, jemuž předchází analýza chyb je objektivní, zaměřené převážně pozitivně. Při zadávání úkolů je respektována zásada přiměřenosti a individuální dispozice žáků. Je oceňována snaha a pokrok.

Dohodnutá pravidla jednání jsou známa, akceptována a respektována. Komunikace je založená na vzájemné důvěře. Je vytvořen prostor pro diskusi. Komunikativní schopnosti žáků jsou rozvíjeny více než v teoretických hodinách výuky odborných předmětů. Žáci projevují k odbornému výcviku pozitivní vztah.

Plánování a příprava výuky odborného výcviku vzhledem k vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých probíhá je hodnocena jako příkladná. Personální podmínky přes chybějící pedagogickou způsobilost u některých mistrů odborné výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré. Materiální a psychohygienické podmínky jsou vynikající. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako příkladné.

Kvalita vzdělávání v odborném výcviku studijních oborů je hodnocena jako příkladná.

Ekonomika

Časová dotace předmětu je shodná se schváleným učebním plánem. Sledován byl přímým pozorováním v denní formě nástavbového studia a ve čtyřletém studijním oboru. Obsah nástavbového studia je koncipován v logické návaznosti na předchozí vzdělání žáků. V souladu s platnými učebními osnovami byl předmětovou komisí přepracován a posunut na kvalitativně vyšší úroveň prostřednictvím aplikované ekonomie, která je ve škole vyučována v rámci mezinárodního projektu Junior achievement. Obsah učiva ve čtyřleté formě studia byl zachován. Pro jednotlivé ročníky jsou zpracovány podrobné tematické plány. Obsah vzdělávání v předmětu vychází z jeho postavení v celkové koncepci jednotlivých studijních oborů.

Výuka předmětu byla organizována v kmenových učebnách, v případě výuky aplikované ekonomie se skupinovým uspořádáním pracovních míst. Hodiny byly vedeny odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími. Pro názornost, přehlednost a efektivní využití času byl k předávání vstupních informací využíván zpětný projektor. V případě skupinové výuky byly výsledky práce jednotlivých skupin shromažďovány, zpracovávány a vyhodnocovány počítačem. Žáci disponovali vlastními kalkulačkami, využity byly kopie reálných formulářů a dokladů a další listinné pomůcky. Výuka aplikované ekonomie v rámci výše zmíněného mezinárodního projektu zajišťuje žákům kvalitní učebnice včetně cvičných sešitů.

Všechny vyučovací jednotky měly zřetelně stanoveny výukové cíle. Jejich struktura byla promyšlená. Výběr, sled a množství předávaných informací byl přiměřený náročnosti nově probíraného učiva. Vyjma skupinového vyučování ve výuce převažovala metoda výkladu. Pamatováno bylo na návaznost na předchozí učivo, na praktické aplikace, řízený dialog a na procvičování formou řešení zadaného příkladu. Pro aktualizaci učiva byl v jedné ze sledovaných hodin přednesen žákyní předem připravený referát. Při výuce aplikované ekonomie žáci pracovali a komunikovali samostatně, využity byly soutěživé prvky, důraz byl kladen na řešení rozhodovacích situací, vyučující plnila funkci koordinátora a poradce.

Výukové cíle, jakožto aktuální příklady z praxe působily motivačně. Pro hodnocení úrovně znalostí byly zvolena forma ústního frontálního opakování a individuálního zkoušení u tabule. Při individuálním zkoušení u tabule velmi pozitivně působilo cílené zaměstnání ostatních žáků.

Ve všech vyučovacích hodinách převládala klidná, tvůrčí pracovní atmosféra. Úroveň znalostí žáků byla rozdílná. Verbální a nonverbální komunikace vyučujících byla na velmi dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky ekonomika je jako hodnocena vynikající, podmínky výuky jako velmi dobré, z toho podmínky personální jako vynikající. Organizace, formy a metody výuky jako vynikající, motivace a hodnocení a interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je úroveň výuky ekonomiky hodnocena jako velmi dobrá.

Pedagogika

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Sledován byl pouze v prvním a ve druhém ročníku nově realizovaného studijního oboru výchovná a humanitární činnost. Třetí a čtvrtý ročník škola prozatím nemá. Předmět svým charakterem patří mezi profilující odborné předměty a jeho obsah bude součástí teoretické maturitní zkoušky z odborných předmětů. Učivo je podrobně rozpracováno v tematických plánech. Výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení třídy.

Výuka je zajištěna jedním odborně a pedagogicky způsobilým vyučujícím ve standardně vybavených kmenových učebnách, které vyhovují psychohygienickým požadavkům. Využívána je audio technika.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům. Veškeré organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené. Přiměřený náročnosti učiva a specifickému zaměření třídy byl také výběr, posloupnost a množství předávaných informací. V průběhu hodin byly sledovány výukové cíle, bylo zohledňováno hledisko sociálně psychologické, byly aplikovány životní zkušenosti žáků i vyučujícího a uváděny příklady z praxe. Nové informace vyučující předával v návaznosti na předchozí znalosti žáků. Z didaktického aspektu převažovaly metody slovní, a to zejména monologové, založené na vysvětlování, dedukci a indukci a dialogové, využívající rozhovor a řízené diskuse. Velká pozornost byla věnována upevňování a opakování nového učiva a schopnosti jeho aplikace. Vyučovací hodiny byly vedeny v plném nasazení.

Žáci byli motivováni oznámením cíle hodiny, uváděním praktických příkladů a kladením problémových otázek. Při frontálním opakování učiva se vyučující zaměřoval na prověření pochopení souvislostí a vztahů mezi jednotlivými jevy. Na prověřování znalostí se rovnoměrně podílela převážná většina žáků. Hodnocení bylo slovní.

Vyučování probíhalo podle pravidel, která byla akceptována žáky i vyučujícím. Osobnost žáka byla respektována. Komunikace byla založena na důvěře a vzájemné toleranci. Žáci měli k výuce sledovaného předmětu pozitivní vztah.

Na základě poznatků získaných pozorováním při hospitační činnosti v hodinách je plánování a příprava výuky hodnocena jako vynikající, podmínky pro výuku jako velmi dobré, organizace, formy a metody výuky jako vynikající, oblast motivace a hodnocení jako velmi dobrá, interakce a komunikace jako vynikající.

Celkově jako je úroveň výuky pedagogiky hodnocena jako vynikající.

Obchodní provoz

Předmět je vyučován ve všech ročnících studijního oboru obchodník, jeho učivo je součástí maturitní zkoušky z odborných předmětů. Tématické plány učiva jednotlivých ročníků jsou kvalitně zpracovány podle platných učebních osnov. Stanovené výukové cíle kladou důraz na spojení teorie s praxí a odpovídají standardu vzdělávání.

Tento předmět vyučuje ve všech ročnících studijního oboru obchodník jediná učitelka se středním odborným vzděláním a doplňkovým pedagogickým studiem, s dlouhodobou pedagogickou praxí v tomto oboru. Výuka probíhá v učebnách s běžným vybavením a s podnětnou výzdobou. Učební pomůcky si vyučující zajišťuje sama, jde převážně o různé formuláře pro nácvik správného vyplňování, zadání úkolů v listinné podobě, obrázky, odborné časopisy, apod. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika.

Organizace hodin byla účelná a promyšlená. Byly uplatněny rozmanité vyučovací metody podporující zapamatování učiva, byl vytvořen prostor pro individuální a skupinové aktivity. Časté zadávání samostatné činnosti vedlo žáky k aktivnímu vyhledávání informací. Žáci byli vyzýváni k vyjádření vlastního názoru, byly zohledňovány jejich individuální potřeby a schopnosti. Zadávané úkoly zaměřené na aplikaci učiva vedly k alternativním způsobům řešení. V odpovídající míře byly uplatněny kooperativní techniky učení. Vyučovací čas byl ve všech sledovaných hodinách efektivně využit. Všem žákům byl dán prostor pro úspěšné uplatnění.

Styl výuky v předmětu obchodní provoz je motivační, vyučující žáky často chválí a povzbuzuje. Řízených rozhovorů a diskusí využívá k výchovnému působení, často navazuje na poznatky žáků z jiných odborných předmětů a na zkušenosti z odborného výcviku. Klasifikace písemky a její rozbor působily na žáky motivačně. Hodnocení bylo většinou pozitivní. Byla oceňována snaha a pokrok.

Vyučující svým hezkým vztahem k žákům a přirozenou autoritou umocňovala přátelskou

atmosféru v hodinách. Rozvíjela komunikativní schopnosti žáků, učila je argumentovat. Hodiny probíhaly v aktivní pracovní atmosféře. Žáci byli ukázněni a zdvořilí. Předmět je většinou žáků oblíben.

Plánování a příprava výuky předmětu obchodní provoz je hodnocena pro převahu pozitivních prvků jako vynikající, personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Pouze průměrné úrovně dosahují podmínky materiální a psychohygienické. Organizace, použité formy a metody výuky jsou hodnoceny jako příkladné, stejně tak motivace a hodnocení žáků. Interakce a komunikace při výuce měly nadprůměrnou úroveň.

Celkově je kvalita vzdělávání v předmětu obchodní provoz hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk a literatura

Bylo hospitováno ve vyučovacích jednotkách čtyřletých studijních oborů. Všechny navštívené hodiny byly věnovány literatuře.

Týdenní hodinové dotace korespondovaly s učebními plány. Probíhané učivo bylo v časovém souladu se zpracovanými tematickými plány, které obsahově vycházely ze schválených učebních osnov. Poměr výuky literatury, mluvnice a slohu je dán hodinovou dotací obsaženou v tematických plánech, kde je rovněž zohledněna příprava a realizace předepsaných slohových prací.

Z personálního hlediska byly navštívené hodiny vedeny vyučujícími s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhala v kmenových učebnách, které jsou z psychohygienického hlediska standardně vybaveny. Estetická úroveň tříd je průměrná. Odbornou učebnu českého jazyka a literatury škola nemá. Audiovizuální technika nebyla v hodinách použita. Žáci mají k dispozici učebnice. Výuka navštívených hodin byla dobře organizována po stránce metodické, pokyny vyučujících byly srozumitelné a jejich požadavky přiměřené věku žáků. V úvodní části všech hodin byl zřetelně stanoven didaktický cíl. Učitelé pak využívali metody orientačního opakování i individuálního prověřování vědomostí. Hodnocení znalostí bylo objektivní s odůvodněním daného klasifikačního stupně. Ve většině hodin žáci přednášeli referáty na probírané literární téma. Přednes nového učiva vyučující realizovali metodou výkladu a dialogu se žáky. Nové učivo bylo vykládáno věcně správně a podpořeno ukázkami z učebnic a dalších materiálů. Kontinuálně navazovalo na předchozí vědomosti. Bylo vysvětlováno jasně a srozumitelně. Na konci většiny hospitovaných hodin učitelé provedli shrnutí probraného učiva a zadání domácího úkolu. Ve všech zhlédnutých hodinách se využíval efektivně čas na jednotlivé aktivity. Z didaktických zásad byly v hospitovaných hodinách respektovány především zásady přiměřenosti a návaznosti.

Oblast interakce a komunikace při výuce odpovídá věku žáků v jednotlivých ročnících, osobnost a individualitu žáků učitelé respektovali. Aktivita většiny žáků nebyla v hodinách příliš vysoká, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita jejich vyjadřování je ve všech navštívených hodinách hodnocena jako velmi dobrá. Vyučující mají přátelský vztah k žákům, žádné kázeňské přestupky nebyly zaznamenány.

Plánování výuky je v souladu se schválenými učebními dokumenty, učitelé byli na výuku velmi dobře připraveni. Rovněž personální, psychohygienické a většinou i materiální podmínky výuky jsou velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky odpovídaly povaze učiva i potřebám žáků. Objektivní hodnocení bylo provázáno pozitivní motivací, interakce a komunikace byla přirozená.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky českého jazyka a literatury hodnocena jako velmi dobrá.

Technologie odborných předmětů

Technologie tvoří stěžejní část učiva bloku odborných předmětů maturitní zkoušky. Časová dotace sledovaných hodin odpovídala učebnímu plánu. Provedené úpravy učiva zaznamenané v tematických plánech jsou v souladu s platnými učebními dokumenty. K obsahové duplicitě nedochází, je zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a zásadě spojení teorie s praxí.

Vyučující odborných předmětů, většinou odborníci s vysokoškolským vzděláním, splňují podmínku pedagogické způsobilosti absolvováním doplňkového pedagogického studia. Vyučující technologie u studijního oboru kuchař má pouze středoškolské odborné vzdělání, svou odbornou kvalifikaci si v současné době zvyšuje vysokoškolským studiem. Kvalita výuky tím není ovlivněna. Výukové prostory - běžné učebny se standardním vybavením odpovídají psychohygienickým zásadám. Pro názornou výuku slouží učební pomůcky a odborná literatura, která vhodně doplňuje mnohé zastaralé učebnice.

Struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Výběr, sled a množství informací byl přiměřený náročností učiva a specifickým podmínkám daných zaměřením studijních oborů. Bylo využito metody výkladu učiva podle schématu znázorněného barevně na tabuli nebo podle obrázků z učebnice. Základní poznatky si žáci zapisovali do sešitů. Techniky zapamatování učiva nebyly dostatečně rozvíjeny, chyběl prostor pro aktivní učení. Samostatná aktivita žáků byla navozována jen v některých sledovaných hodinách rozdáním namnožených zadání úkolů a otázek, na které si žáci připravovali odpovědi. Učivo bylo interpretováno věcně správně v souladu se současnými trendy teorie a praxe v dané oblasti.

Vstupní motivační metody byly uplatňovány v omezené míře při prověřování výchozích znalostí a rozboru písemných a seminárních prací. V průběhu výuky mnohdy scházelo uvádění praktických příkladů a nebylo dostatečně využíváno pozitivního posilování. V závěru hodin nebylo pamatováno na celkové zhodnocení výkonu žáků.

Osobnost žáka byla vždy respektována, komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Komunikativní schopnosti žáků byly rozvíjeny v omezené míře, v některých hodinách nebyly rozvíjeny vůbec. Nebyl vytvořen prostor pro diskusi. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla na požadované úrovni. Žáci projevovali k výuce vesměs pozitivní vztah.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako příkladná, personální podmínky jako velmi dobré, materiální podmínky a psychohygienické podmínky jako dobré. Organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako dobré, stejně tak motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Celkové hodnocení výuky technologie je hodnoceno jako dobré.

Hodnocení kvality vzdělávání

Při orientační inspekci byla posouzena kvalita vzdělávání v okruhu vybraných vyučovacích předmětů, které se řadí svou povahou mezi povinné a volitelné maturitní předměty, popřípadě předměty, které jsou součástí teoretické maturitní zkoušky z odborných předmětů. Posouzena byla také kvalita odborného výcviku, jehož organizace a úroveň je hodnocena jako vynikající. Na základě dílčích hodnocení jednotlivých předmětů je plánování a příprava výuky hodnocena pro důslednost s jakou je k ní přistupováno jako vynikající, podmínky výuky (materiální, personální a psychohygienické) jako velmi dobré, formy a metody výuky jako velmi dobré, motivace a hodnocení jako velmi dobré a interakce a komunikace jako velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Bohumín, je příspěvkovou organizací, která v souladu s aktuálním rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.: 30 582/99-21 ze dne 13. října 1999 vzdělává celkem 857 žáků převážně denní a večerní formou ve studijních a učebních oborech. SOŠ a SOU Bohumín bylo zřízeno zřizovací listinou ze dne 23. června 1997 jako právní nástupce příspěvkových organizací: Střední odborné učiliště strojírenské, Bohumín, Revoluční 65, Střední odborné učiliště řemesel a služeb, Bohumín, Husova 283 a Rodinná škola, Bohumín, Husova 283. Součástí organizace je domov mládeže, školní jídelna a školské účelové zařízení pro mimoškolní činnost. Ve vlastnictví jsou dvě odloučená pracoviště v Ostravě-Hrabůvce a v Rychvaldě, která jsou pro nadbytečnost pronajímána.

Koncepční záměry SOŠ a SOU vycházejí z Projektu optimalizace odborných škol v Bohumíně, zpracovaného a schváleného regionálními úřady a MŠMT ČR v roce 1997, jehož záměry škola již třetím rokem naplňuje. Cílem tohoto projektu byla redukce některých učebních oborů v návaznosti na poptávku na trhu vzdělávání a uplatnění absolventů na trhu práce a vybudování středního odborné školství v Bohumíně s nabídkou nově zaváděných studijních oborů. Aktuální nabídka studijních a učebních oborů je poměrně stabilizovaná. K prioritám školy patří:

- pokračovat ve vzdělání žáků denní a večerní formou v tzv. tradičních oborech, zejména strojírenských, o které je v současné době menší zájem a v tzv. atraktivních elektro oborech,
- postupně utlumit obory, pro jejichž kvalitní zajištění škola nemá dostatečné materiální zázemí (nástavbový studijní obor podnikání v oborech zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů),
- utlumit nástavbový studijní obor vlasová kosmetika, který byl do vzdělávacího programu školy zahrnut za účelem dostudování žáků,
- proniknout do širšího povědomí veřejnosti se studijními obory zahrnutými v nabídce SOŠ,
- modernizovat obsah učiva s ohledem na požadavky trhu práce a oborových cechů,
- s ohledem na finanční možnosti vylepšovat technické zázemí pro výuku doplňováním učebních pomůcek a technikou,
- zapojit pedagogy do práce v odborných sekcích při Hospodářské komoře,
- pokračovat ve výuce aplikované ekonomie v rámci mezinárodního projektu Junior achievement,
- v návaznosti na finanční možnosti školy zařazovat pedagogy do systému dalšího vzdělávání,
- připravovat volnočasové aktivity pro žáky formou vlastních aktivit, prostřednictvím spolupráce s rodiči, s odbornou veřejností v regionu a ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Daspon, která byla zřízena při škole za účelem podpory mimoškolní činnosti,
- připravit k odprodeji oba objekty odloučených pracovišť v Ostravě-Hrabůvce a v Rychvaldě,
- rozvíjet vztahy s největším podnikem regionu (ŽDB, a. s.),
- dále věnovat maximální pozornost marketingové a obchodní činnosti školy.

Všechny výše uvedené priority a řada dalších úkolů jsou zapracovány do střednědobého plánu,

kteřý předložil ředitel ostatním zaměstnancům ke schválení v letošním školním roce. Koncepční záměry jsou postupně naplňovány, jsou reálné a jsou přijaty a podporovány zřizovatelem, ŠÚ Karviná, Úřadem práce Karviná, pobočka Bohumín a Úřadem práce Ostrava, Městským úřadem Bohumín a dalšími partnery (Hospodářskou komorou, Železárnami a drátovny Bohumín, a. s.). Účast pracovníků školy na stanovení strategických cílů je jednou z nezbytných podmínek pro jejich úspěšné zvládnutí.

Strategické záměry školy jsou konkretizovány v plánu práce pro školní rok 1999/2000. Plán práce pro školní rok je kvalitním plánovacím dokumentem. Jeho součástí jsou hlavní úkoly školního roku, sponzorování žáků, struktura vedení SOŠ a SOU, přehled oborů, tříd a pedagogických pracovníků, organizace školního roku, systém práce předmětových komisí pro teoretickou a odbornou výuku, plán práce výchovného poradenství, plán exkurzí a seznam pracovišť odborného výcviku. Z plánu práce pro školní rok 1999/2000 vychází plán hospitací, plán porad a řada dalších dokumentů, které jsou koncepčně zpracovávány v průběhu školního roku (např. environmentální - ekologická výchova a vzdělávání ve SOŠ a SOU, apod.).

Výuka ve studijních oborech realizovaných denní formou, které byly předmětem inspekčního zjištění, probíhá podle učebních plánů a osnov schválených MŠMT ČR. Učební plány jsou rozpracovány tak, aby co nejvíce vyhovovaly potřebám a zájmům žáků.

Nabídka volitelných předmětů je využívána pouze v rámci možností daných učebními plány.

K žákům se specifickými poruchami učení a chování je přistupováno v souladu s plánem výchovného poradenství převážně individuálně.

Plánování ve škole je pojato jako vysoce propracovaný a ucelený systém. Koncepce školy vychází z kvalitního analytického dokumentu (Projekt optimalizace odborných škol v Bohumíně), z aktuálně zpracovaného střednědobého plánu, z ročního plánu práce a z dalších plánovacích dokumentů. Při stanovování priorit a strategických záměrů školy je vždy zohledňováno ekonomické hledisko. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je kvalita, rozsah a účelnost plánování ve škole hodnocena jako vynikající.

Organizování

Organizační uspořádání školy je podrobně zpracováno v organizačním řádu SOŠ a SOU Bohumín – základní normě školy, který určuje strukturu školy, vymezuje působnost jednotlivých útvarů a úseků činností a jejich vzájemné vztahy, stanoví základní práva, povinnosti a odpovědnost všech řídicích a vedoucích pracovníků a ostatních zaměstnanců. Jeho nedílnou součástí je organizační schéma, ve kterém jsou uvedeny podřízenosti útvarů a funkcí a rámcově vymezeny počty zaměstnanců. Přílohami organizačního řádu je řád teoretického vyučování, řád dílen a pracovišť, provozní řád chemické laboratoře, domova mládeže, tělovýchovného areálu a gymnastické tělocvičny. V řádech školy jsou zahrnuta jak práva, tak i povinnosti žáků. Zvláštností řádu pro teoretické vyučování je samostatná část věnovaná právu rodičů (zákonných zástupců) žáků na okamžité informace o docházce svého dítěte do školy a o jeho prospěchu.

V čele školy stojí ředitel, který řídí nově vzniklý subjekt třetím rokem. Zástupci ředitele jsou pověřeni řízením ucelených úseků činností a jsou podřízeni řediteli jako členové vedení. V rámci kompetencí vymezených organizačním schématem, pracuje ve škole úsek ředitele, úsek teoretické výuky, úsek odborného výcviku, provozní úsek, ekonomický úsek a úsek přípravy výroby. K vedení školy patří vedoucí ekonomického a provozního úseku a referentka z úseku ředitele školy. Všechny řídicí pracovníky jmenuje, případně ustanovuje ředitel školy. Vedoucí pracovníci v rámci pravomocí a kompetencí vymezených ředitelem školy řídí činnost jednotlivých úseků a jsou oprávněni jednat jménem školy v rozsahu stanoveném náplní jejich

práce. Úseky pracují samostatně, ve věcech zasahujících do působnosti více úseků spolupracují navzájem. Zvolená organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy je vedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Na zpracování dokumentace, která je uložena v ředitelně školy a na jednotlivých pracovištích, se podílí ředitel školy, řídící a vedoucí pracovníci, třídní učitelé, mistři odborného výcviku. Ochrana osobních dat je zajištěna. Archivování písemností je upraveno předpisy pro spisovou a archivní službu.

Ustanoveny a účinně využívány jsou poradní orgány školy, k nimž patří tzv. užší vedení školy (ředitel školy, zástupci jednotlivých úseků činností), výchovná poradkyně, předmětová komise úseku teoretické výuky a předmětová komise odborného výcviku.

Pracovníci školy mají zajištěný přístup k potřebným informacím prostřednictvím plánu práce, informačních tabulí, operativních i plánovaných porad, v řadě případů osobním kontaktem. Informační toky zpravidla kopírují vymezené kompetence. Hlavním garantem distribuce a redistribuce informací ve škole je ředitel, který za jejich včasný, rychlý, úplný a správný přenos nese osobní odpovědnost.

Teoretická i praktická výuka je organizována v souladu s § 14 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů. Všichni žáci průkazně absolvují školení BOZP a PO, ve studijním oboru kuchař jsou žáci vlastníky zdravotních průkazů.

Výuku odborného výcviku studijních oborů 23-44-L/001 Mechanik strojů a zařízení, 23-45-L/002 Mechanik seřizovač pro obráběcí linky, 26-4-L/001 Mechanik elektronik, 65-41-L/006 Kuchař a 66-41-L/008 Obchodník zajišťuje úsek praktické výchovy řízený zástupkyní ředitele SOŠ a SOU Bohumín. Počty žáků v jednotlivých pracovištích a počet smluvních pracovišť uvádí tabulka:

KKOV Název oboru	Počet žáků celkem	1. ročník	2. ročník	3. ročník	Počet smluv. provozních pracovišť
23-44-L/001 Mechanik strojů a zařízení	51	15	17	19	5
23-45-L/002 Mechanik seřizovač	7	7	–	–	–
26-43-L/01 Mechanik elektronik	81	29	26	26	8
65-41-L/006 Kuchař	68	32	18	18	11
66-41-L/008 Obchodník	89	30	29	30	10

Žáci prvních ročníků všech uvedených oborů vykonávají odborný výcvik v hlavních zákovských dílnách, nacházejících se v areálu podniku ŽDB, a. s., a ve cvičných pracovištích školy (odborných učebnách), vybavených pro odborný výcvik obchodníků a kuchařů nacházejících se v objektu domova mládeže. Žáci druhých a třetích ročníků vykonávají praktickou výuku také ve smluvních prodejnách, školních kuchyních a ve smluvních

pracovištích ŽDB, a. s., v provozech válcování profilů, údržby, v recyklačním závodě, dodavatelském závodě v mechanických dílnách, ve slévárně kotlů VIADRUS, STELMAR Dětmorovice a VIKOMAT Orlová.

Ve smlouvách o zajištění praktického vyučování žáků SOŠ a SOU Bohumín jsou vymezena práva a povinnosti smluvních stran. Dodatkem smluv jsou přílohy s jmenovitým přidělením žáků k instruktorům a protokoly o předání žáka. Proškolení instruktorů provádí škola. Za výuku učebních skupin zodpovídají čtyři mistři odborného výcviku, kteří pravidelně navštěvují přidělená pracoviště. Práci mistrů odborného výcviku řídí vždy vrchní mistři. Z celkového počtu osmi mistrů odborného výcviku, je šest plně odborně i pedagogicky způsobilých, dva nemají ukončeno doplňkové pedagogické studium.

Odměňování žáků za vykonanou produktivní práci zajišťuje vždy smluvní firma ze svých mzdových prostředků. Odměnu žákům vyplácí škola podle stanovených kritérií a dosažených výsledků ve vyučování.

Potřebné informace zákonným zástupcům jsou předávány na pravidelných třídních schůzkách, popřípadě po domluvě osobně, písemně, nebo telefonicky. O přímých jednáních se zákonnými zástupci žáků jsou vedeny písemné záznamy.

Škola je prezentována na veřejnosti informacemi ve Školském zpravodaji, v městských novinách, v městské kabelové televizi TIKO, v podnikovém tisku ŽDB, a. s., osobním kontaktem pověřených učitelů v základních školách, na soutěžích dovedností, z nichž řadu SOŠ a SOU Bohumín v regionální působnosti garantuje, ve dnech otevřených dveří, na prezentačních výstavách odborných škol, apod.

Výroční zpráva o činnosti školy zpracovaná podle § 17e zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, je dostatečným zdrojem informací. Vedení školy ji využívá při analytické práci a škole slouží jako zdroj sebehodnocení.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Pro svou kvalitu a funkčnost je hodnocena jako velmi dobrá. Z toho organizace úseku praktické výuky je hodnocena jako vynikající. Zvolená organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení ve škole je otevřené, uskutečňuje se formami a metodami přímými i nepřímými. V přímém řízení jsou charakteristickými prvky úkoly, organizační normy, příkazy vedoucího apod. Nepřímé řízení využívá ekonomických nástrojů. Pro potřeby okamžitého rozhodování jsou využívány operativní porady jednotlivých úseků, předmětových komisí a užšího vedení školy. Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu činností ve škole, je funkční, pružné a účinné.

Dobré podmínky jsou vytvořeny pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků, v návaznosti na finanční možnosti je dán prostor pro jejich další vzdělávání. Odbornost a jedinečné schopnosti pracovníků jsou využívány nejen ve výuce, ale i při prezentaci školy na veřejnosti a na výstavách. Učitelé mají zájem na pozitivním vývoji školy, jejich motivací je dobrá atmosféra na pracovišti.

Ve škole jsou zpracována a veřejně prezentována na jednotlivých úsecích činností kritéria pro finanční ohodnocení pracovníků. Hodnocení pracovníků je pravidelné, finanční prostředky jsou na úseky přerозdělovány ředitelem a dále pak vedoucími úseků. V systému odměňování je pamatováno na mimořádné odměny za mimořádné výkony a za zpracování tematických úkolů.

Systém vedení a motivování lidí je hodnocen pro svou funkčnost jako velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

System vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře je upraven pracovními náplněmi jednotlivých pracovníků, kteří nesou osobní odpovědnost za svěřené úseky práce.

Hospitační činnost má pevná pravidla fungování, je pravidelná, jsou z ní vyhotovovány písemně doložitelné záznamy.

Veškeré vymezené úkoly jsou termínovány a jejich plnění je kontrolováno. Výsledky kontrol jsou vedením školy analyzovány, projednávány a dle potřeby jsou přijímána příslušná opatření. O kontrolní činnosti jsou vedeny doložitelné písemné záznamy.

Kontrolní systém je hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Plánování ve škole je pojato jako ucelený systém. Koncepce školy vychází ze závazných dokumentů. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Zvolená organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Systém vedení a motivování lidí je funkční. Kontrolní činnost je prováděna průkazně.

Řízení školy je na základě dílčích závěrů jednotlivých kapitol hodnoceno celkově jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Součástí SOŠ a SOU je domov mládeže a školní jídelna. Jeho provoz je upraven provozním řádem. V současné době je domov mládeže využíván převážně komerčně, kdy v rámci vedlejší hospodářské činnosti školy slouží pro ubytování dospělých.

Pro potřeby odborného výcviku byla v jeho areálu vybudována cvičná kuchyň pro skupinovou výuku žáků, šicí dílny a cvičná prodejna. V objektu je v provozu menší tělocvična, hlavní kuchyně s jídelnou, která zajišťuje distribuci obědů na pracoviště odborného výcviku v dílnách a do „cvičné restaurace“, která se nachází v jednom z objektů školy (Husova 283, Bohumín) a slouží pro odborný výcvik žáků. V nejbližším období (duben 2000) škola otevře v centru města Bohumín nové pracoviště odborného výcviku „restauraci – kavárnu“ nacházející se strategicky v blízkosti dvou školních budov. Toto nové reálné pracoviště odborného výcviku, jehož objekt škola získala za symbolickou cenu od města Bohumín, převezme úlohu hlavní kuchyně s jídelnou. Kromě vyvařování obědů pro školu bude využíváno komerčně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj.: 30 582/99-21 ze dne 13. října 1999,
- zřizovací listina čj.: 24 073/97-61 ze dne 23. června 1999,
- výroční zpráva o činnosti školy zpracovaná za školní rok 1998/1999,
- výroční zpráva o hospodaření školy za účetní období 1999,
- povinná dokumentace školy,
- platné učební plány a osnovy,
- projekt optimalizace odborných škol v Bohumíně,
- střednědobý plán práce,

- plán práce na školní rok 1999/2000,
- rámcový plán porad vedení SOŠ a SOU,
- plán kontrolní činnosti a záznamy z kontrolní činnosti,
- organizace školního roku 1999/2000,
- řád teoretického vyučování,
- řád dílen a pracovišť,
- provozní řád chemické laboratoře,
- provozní řád domova mládeže,
- provozní řád tělovýchovného areálu a gymnastické tělocvičny,
- deníky evidence odborného výcviku,
- deníky výchovných skupin DM,
- tematické plány OV,
- přerazovací plány jednotlivých učebních skupin,
- záznamy o školení BOZP a PO žáků,
- zdravotní průkazy žáků.

ZÁVĚR

SOŠ a SOU Bohumín již třetím rokem naplňuje svůj záměr obsažený v projektu optimalizace odborných škol v městě Bohumín, který byl zpracován regionálními úřady a MŠMT ČR v roce 1997. V souladu s tímto projektem byly některé obory pro neefektivnost a neúčelnost vyřazeny ze sítě školy (čalouník, obuvník, zedník), jiné budou ze sítě teprve vyřazeny (například některé ze souboru nástavbových studijních oborů). Škola se v současné době potýká se sníženým zájmem žáků o své stěžejní obory (strojírenské a elektro), tato skutečnost má přímou návaznost na vývoj politiky zaměstnanosti v regionu.

V průběhu tří let škola vylepšila podmínky pro praktické vyučování oborů obchodník, dámská krejčová a kuchař - číšník. Byla zavedena výuka aplikované ekonomie v rámci mezinárodního projektu Junior achievement. Škola se postupně dostává svými školními i mimoškolními aktivitami do povědomí veřejnosti. Zdokonalování svého image věnuje permanentní pozornost. Jednou z jejich současných priorit je uplatnit se na trhu vzdělávání se studijními obory obchodu a služeb a se studijními obory zahrnutými v nabídce SOŠ.

Finanční prostředky přidělované škole ze státního rozpočtu a prostředky získávané vedlejší hospodářskou činností a dary jsou využívány ve prospěch výchovně vzdělávacího programu. Za poslední tři roky od změny vedení se stabilizoval pedagogický sbor, částečně se zlepšilo materiální a technické zajištění výuky, byl zpracován návrh na normativní vybavení studijních a učebních oborů. Výrazně se zdokonalily jednotlivé řídicí činnosti.

Kvalita vzdělávání v okruhu vybraných forem studia a skupiny vyučovacích předmětů, které byly předmětem orientačního inspekčního zjištění, je hodnocena jako velmi dobrá. Řízení školy je promyšlené a funkční, celkově je na základě dílčích závěrů uvedených v inspekční zprávě hodnoceno jako velmi dobré.

Škola plní ve sledovaných oblastech svou funkci v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem a je celkově hodnocena jako velmi dobrá. V průběhu inspekční činnosti nebylo zaznamenáno porušení obecně závazných právních norem.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Eva Zátopková	Ing. Eva Zátopková v. r.
Členka týmu	Ing. Vítězslava Kobzová	Ing. Vítězslava Kobzová v.r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Kaďůrek	Mgr. Jaroslav Kaďůrek v. r.

V Ostravě dne 3. dubna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. dubna 2000

Razítko

Ing. Tibor Smetana

Ing. Tibor Smetana v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-04-28	146 169/00-10023
Zřizovatel	2000-04-28	146 170/00-10023

Rada školy	-	-
------------	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nebyly podány